

การสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนาง
สุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ” ตามรูปแบบของ บาลองซีน
The creation of the neo-classical ballet “Hanuman
and Supanamatcha Pas De Deux” by Balanchine

วัชรพงษ์ แก้วพลอย

นักศึกษาปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

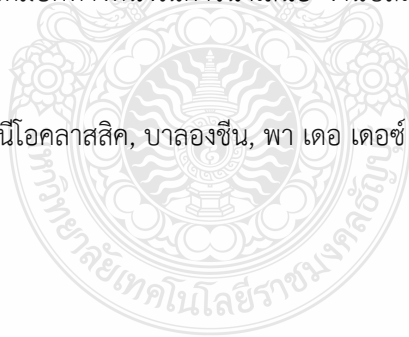
Fine Arts of Faculty Humanities and Social Sciences
Saun sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของ วิทยานิพนธ์หัวข้อ “การสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิก ชุด หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ ตามรูปแบบของบาลองซีน” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์การแสดงบัลเลต์นีโอคลาสสิกที่มีโครงเรื่องจากวรรณคดีไทย และสำรวจความคิดเห็นของนักบัลเลต์ครูสอนบัลเลต์ หรือนักศึกษาทางนาฏศิลป์ ที่มีต่อการสร้างสรรค์การแสดงบัลเลต์ในรูปแบบนี้ กระบวนการศึกษา ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ แนวคิดและ กลวิธีการเต้นในรูปแบบบาลองซีน โดยใช้กรณีศึกษาจาก ผลงานชิ้นเอกของเขา 3 ได้แก่ Rubies (Pas de Deux), Chaconne (Pas de Deux) and Tchaikovsky Pas de Deux มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ผู้วิจัยได้มีการคงไว้ซึ่งท่าเต้นบัลเลต์คลาสสิก แต่ปรับวิธีการนำเสนอลีลาให้ชัดเจน ยิ่งขึ้นมีอิสระในการเคลื่อนไหวและง่ายต่อการแสดงออกทางอารมณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านรูปแบบการนำเสนอทฤษฎีและกลวิธีการเต้น องค์ประกอบของการแสดง และสุนทรีรส คุณค่าทางศิลปะ ผลจากการสำรวจสรุปได้ว่าบัลเลต์นีโอคลาสสิกที่ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ขึ้นนั้นอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้ชมให้ความสนใจต่อบัลเลต์ที่ในรูปแบบของบาลองซินซึ่งถือได้ว่าเป็นการบุกเบิกบัลเลต์สมัยใหม่ที่หลีกเลี่ยงวิธีการนำเสนอตามแบบจารีตของบัลเลต์คลาสสิกแต่เดิม รวมทั้งมีกลวิธีการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางที่เอื้อต่อการสื่อสาร อารมณ์ต่อผู้ชมมากขึ้น หากแต่คงไว้ซึ่งการนำเสนอเรื่องราวทางวรรณคดีไทยที่เป็นที่นิยมและง่ายในการสื่อสาร เรื่องราวกับผู้ชมในประเทศไทยถือได้ว่าการสร้างสรรค์งานแสดงขึ้นนี้เป็นแนวทางใหม่อีกทางหนึ่งในการนำเสนอ งานบัลเลต์สู่วงการนาฏศิลป์ของประเทศไทย

คำสำคัญ บัลเลต์นีโอคลาสสิก, บาลองซิน, พา เดอ เดอซ์

Abstract

The aims of this study on the creation of the neo-classical ballet “Hanuman and Supanamatcha Pas De Deux” by Balanchine Methodology are to create a neo-classical ballet “Hanuman and Supanamatcha Pas De Deux” and to study the opinions of the ballet performers, ballet teachers, and ballet apprentices towards the creation of neo-classical ballet designed by the researcher.

The researcher has exploited such knowledge from analysis and interpretation of 3 neo-classical ballets by Balanchine, Rubies (Pas de Deux) Chaconne (Pas de Deux) and Tchaikovsky Pas de Deux to create the neo-classical ballet “Hanuman and Supanamatcha Pas De Deux” which keep the classical figures still but adjust more clearly variations to the freely moments under the story of Thai literature which affect to emotional expression. And introduced the performance onto real stage to collect data on opinions and suggestion of the audience. The analysis of result has become rather successful. The style of performance has followed Balanchine in representing modern ballet without using the traditional ballet style, along with creating the ballet performance which communicates more emotional messages towards the audience. The uniqueness of presenting stories from Thai literature is also given great attention by the researcher. This could lead to the new way of creating ballet performance in the field of dance in Thailand.

Keyword ballet Neo-classical, Balanchine Pas de Deux

บทนำ

การเต้นคู่ (Pas de deux) ในบัลเลต์คลาสสิก (Classical Ballet) นั้นเป็นการเต้นเป็นคู่ที่เป็นชุดใหญ่ หรือที่เรียกว่า กรอง ปา เดอ เดอซ์ (Grand Pas de Deux) ซึ่งเป็นการนำเสนอท่าทาง ที่เน้นกระบวนการฝึกฝน ความสามารถและเทคนิคของนักเต้นทั้งคู่ตามระเบียบแบบแผนในการนำเสนอที่เคร่งครัดมากกว่า การแสดงออกทางด้านอารมณ์ตามบทบาท โดยจุดมุ่งหมาย ซึ่งโครงสร้างของ พา เดอ เดอซ์ ในแบบคลาสสิกนั้นจะมีลำดับการ นำเสนอเป็นแบบแผนตายตัว ด้วยการผูกท่าทางให้ต่อเนื่องกัน จากท่าคู่ท่าหนึ่งต่อกับอีกท่าหนึ่ง และการฝึกหัดอย่างบ่อยครั้งเพื่อทำให้ร่างกายของนักเต้นได้เกิดการจดจำ รวมถึงสามารถผสมผสานท่าเต้นได้โดยอัตโนมัติ โดยทั่วไปแล้วการเต้นพา เดอ เดอซ์มักจะเริ่มด้วยการเต้นคู่ในบทเพลงช้า (Adagio) การเต้นเดี่ยวของนักเต้นชาย (Male Variation) การเต้นเดี่ยวของนักเต้นหญิง (female Variation) และจบลงด้วยการเต้นคู่อีกครั้งในบทเพลงโคด้า (Coda)

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 บัลเลต์คลาสสิกกลายเป็นศิลปะสมัยใหม่ (Modern Ballet) ในยุคของบัลเลต์ รัสเซีย (Ballet Russe) ในช่วงปี ค.ศ. 1915-1925 โดยดิอาทิลอฟ (Diaghilev) ผู้อำนวยการคณะบัลเลต์รัสเซีย ในรัสเซียได้ นำกลุ่มนักแสดงเข้ามาแสดงในมหานครปารีส ประเทศฝรั่งเศส เขาได้ให้ความสำคัญกับลีลาท่าเต้นน้อยกว่าศิลปะ ประเภทคีตศิลป์เพราะฉะนั้น บัลเลต์จึงกลายเป็นองค์ประกอบที่ช่วยทำให้ดนตรีมีความโดดเด่นขึ้นเท่านั้น ก่อนที่จะมีการปรับปรุงให้บัลเลต์โดดเด่นขึ้นมา โดยนักออกแบบท่าเต้น แนวหน้าหลายคนจากคณะการแสดงนี้ได้แก่ นิจินสกี (Nijinsky) มัชชิน (Massine) บาลองชิน (Balanchine) ตามลำดับ (Lincoln Kirstein, 1951, p.14) โดยเฉพาะ จอร์จ บาลองชิน ซึ่งถือเป็นอัจฉริยะบุคคลด้านการออกแบบท่าเต้น ด้วยความสามารถทางด้านดนตรีจาก การศึกษาในวิทยาลัยดนตรีเพโตรกราด (Petrograd) ทำให้เขาสามารถเข้าใจหลักทฤษฎีเปียโน การประพันธ์เพลง การนับจังหวะ

ดนตรี เมื่อรวมกับความความคุ้นเคยในขนบธรรมเนียมและจารีตในการเต้นรำแบบคลาสสิกัล ที่มียุคก่อนทำให้เขากลายเป็นนักออกแบบท่าเต้นชั้นยอดของยุคนั้นไปโดยปริยาย ซึ่ง ลินคอล์น เคอสเทิน เคยกล่าว ยกย่องบาลองซินไว้ว่า “เขาตระหนักว่าบัลเลต์ควรจะเปลี่ยนแปลงจากบทละครและเรื่องราวมาเป็นแค่การเต้นแต่เพียงอย่างเดียว” (Lincoln Kirstein, 1951, p.17) ลักษณะที่โดดเด่นของบาลองซิน ที่นอกเหนือไปจากการมีทักษะด้านดนตรี และการเต้นรำอย่างถ่องแท้แล้ว เขายังมีการใช้ร่างกายในการนำเสนอการเต้นในแบบนามธรรม และที่ไม่เป็นนามธรรมด้วย ซึ่งผลงานส่วนใหญ่ของ เขาจะนำเสนออย่างชัดเจนด้วยท่าทาง การเคลื่อนไหว ท่วงท่า และระยะเวลา ออกมาเป็นภาษาทางการแสดง (dance language) นอกจากนี้ลีลาท่าเต้นของเขา ยังไม่ได้ต่อต้านเทคนิคคลาสสิกัลบัลเลต์แบบเดิม เพียงแต่ปรับปรุงแบบการ ถ่ายทอดและท่าทางของการเต้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีอิสระในการนำไปใช้แสดงออกทางอารมณ์ จนทำให้เกิด เอกลักษณ์และการเต้นแนวใหม่ ซึ่งเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของ บาลองซินไปโดยปริยาย แม้ในขณะนั้นนักอนุรักษ์ ศิลปะวัฒนธรรมในสมัยนั้น จะมีความเห็นว่าผลงานของบาลองซินนั้นเป็นการแสดงนอกรีตก็ตาม แต่การแสดงของเขา ก็ได้รับความนิยมนับเป็นต้นแบบและแรงบันดาลใจให้นักออกแบบท่าเต้นรุ่นหลังต่อมา อาทิเช่น Bernard Courtot de Bouteiller คณะปารีส โอเปร่า, Susanne Farrell and Suki Schorer คณะนิวยอร์กซิตีบัลเลต์ และ Edward Villell คณะสเกตน้าแซ็งโธส์ เรียวเตอร์ นิวยอร์ก และยังเป็นแรงบันดาลใจแก่ผู้วิจัยอีกด้วย

ความเป็นรูปแบบเฉพาะตัวของบาลองซินนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะดำเนินรอยตามแบบอย่างกระบวนการ ความรู้ อันนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจและแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่และนำมาพัฒนา สร้างสรรค์บัลเลต์ที่นำเสนอเรื่องราววรรณกรรมไทยเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ที่เป็นรูปแบบเฉพาะตัว ด้วยปัจจัยดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ทั้งด้าน

การสอน การเต้นบัลเลต์และสนใจในผลงานทางนาฏศิลป์ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จึงเล็งเห็นว่าการดำเนินเรื่องบัลเลต์ ในประเทศไทยนั้นควรจะมีการทดลอง สร้างสรรค์รูปแบบการนำเสนอการเต้นบัลเลต์แบบใหม่ที่หลีกเลี่ยงการนำเสนอแนวทางบัลเลต์คลาสสิก หากแต่หาทางคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของการนำเสนอเรื่องราววรรณกรรมไทย ซึ่งผู้วิจัยได้มีความสนใจรูปแบบแนวคิด และกลวิธีการ สร้างงานบัลเลต์นีโอคลาสสิกของบาลองซิน ทั้งนี้จะศึกษา วิเคราะห์ และประมวลองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วนำมา พัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานบัลเลต์จากวรรณคดีไทยเพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ในวงการบัลเลต์ของประเทศไทย โดยนำเรื่องราวตัดตอนมาจากวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ ตอน จองถนน มานำเสนอในฉาก “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา” ซึ่งเป็นการแสดงแบบคู่มาสร้างสรรค์ในรูปแบบบัลเลต์นีโอคลาสสิก เนื่องจากผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การแสดงชุด หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา ในรูปแบบของการแสดงโขนนั้นได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ ด้วยเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของตัวละครลิง (หนุมาน) และตัวละครนางปลา (สุพรรณมัจฉา) รวมไปถึง การแสดงลีลาท่าทางและอารมณ์เกี่ยวพาราสีระหว่างตัวละครที่มีความน่าดึงดูด สร้างความสนใจให้กับผู้ชมโดยง่าย โดยผู้วิจัยนำหลักการเต้นในรูปแบบของ จอร์จ บาลองซิน ซึ่งได้จากการศึกษา วิเคราะห์ กลวิธีการเต้นที่ปรากฏอยู่ ในการแสดงบัลเลต์นีโอคลาสสิก 3 ผลงานชิ้นเอกของบาลองซิน อันได้แก่ Rubies (Pas de Deux) Chaconne (Pas de Deux) และ Tchaikovsky Pas de Deux มาเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบท่าเต้น การนำเสนอท่าเต้นและการนำเสนอการแสดง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. สร้างสรรค์การแสดงบัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์ (Hanuman and Supanamatcha Pas De Deux)”

2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักบัลเลต์ ครูสอนบัลเลต์ หรือนักศึกษาบัลเลต์ ที่มีต่อการสร้างสรรค์การแสดงบัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์ (Hanuman and Supanamatcha Pas De Deux)” ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในบริบทดังนี้

2.1 รูปแบบการนำเสนอทฤษฎีและกลวิธีการเต้นบัลเลต์

2.2 องค์ประกอบของการแสดงบัลเลต์

2.3 สุนทรียรสและคุณค่าทางศิลปะของบัลเลต์โดยใช้โครงเรื่องจากวรรณคดีไทย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นจะศึกษาเฉพาะการเต้นพา เดอ เดอซ์ของจอร์จ บาลองซิน ที่ออกแบบท่าเต้น ให้กับคณะนิวยอร์กซิตีบัลเลต์เท่านั้นซึ่งแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชุดนั้นแตกต่างกัน เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างการแสดงบัลเลต์นีโอคลาสสิก ชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา” โดยคัดสรรผลงานเอก 3 ชิ้นงานดังนี้

1. Rubies (Pas de Deux) การเต้นคู่ระหว่างนักเต้นชายและนักเต้นหญิงซึ่งบรรยายให้เห็นความงามของ เพชรสีแดง แนวคิดนี้บาลองซินได้เน้นให้เห็นถึงท่าเต้นบัลเลต์ที่แปลกใหม่ งดงามและเหมาะสมกับเครื่องแต่งกาย เป็นสำคัญ

2. Chaconne (Pas de Deux) การเต้นคู่ระหว่างนักเต้นชายและนักเต้นหญิง การแสดงชุดนี้บาลองซินได้มี แนวคิดที่จะแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ บรรยากาศของดนตรีแนวบาโรกต์ มูซิกเคิล (Baroque Musical form) โดยผ่าน ท่าทางการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์

3. Tchaikovsky Pas de Deux การเต้นคู่ระหว่างนักเต้นชายและนักเต้นหญิง ชุดนี้บาลองซินได้รับแรงบันดาลใจโดยนำบทเพลงเก่าที่ได้เลิกใช้ไปแล้วมากกว่า 70 ปี ซึ่งเป็นเพลงประกอบการแสดง Black Swan Pas de Deux

ฉบับเก่าเมื่อปี ค.ศ.1877 แนวคิดของชุดนี้จะเน้นแสดง ถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของการเต้นคู่ที่มีท่าทาง สอดคล้องกันมากกว่าที่นักเต้นชายจะเป็นผู้แบกหาม และกลวิธีใหม่ในการใช้ท้ายกตัวแบบปลา (Fish Drive)

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ได้มุ่งเน้นศึกษาวรรณกรรม ที่เน้นกระบวนการวิจัย วิเคราะห์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ทางเอกสาร ค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์งานแสดงทางนาฏศิลป์ ตะวันตก และทฤษฎีการออกแบบท่าเต้น โดยมุ่งเน้นเพื่อหา รูปแบบ และอัตลักษณ์เฉพาะตัวของงานแสดงบัลเลต์ แบบบาลองซีน เป็นหลักเพื่อนำ วัตถุประสงค์ และสิ่งที่ค้นพบมาสร้างกรอบแนวคิดในการปรับใช้ และสร้างสรรค์งานแสดงบัลเลต์ ชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา” ให้เกิดขึ้นจริง ในทางปฏิบัติโดยผู้วิจัย ขอจำแนก รายละเอียดของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. วิวัฒนาการของบัลเลต์ในยุคต่างๆ
 - 1.1 บัลเลต์ราชสำนัก (Ballet de cour)
 - 1.2 บัลเลต์โรแมนติก (Romantic Ballet)
 - 1.3 บัลเลต์คลาสสิก (Classical Ballet)
 - 1.4 บัลเลต์รัสส์ (Ballet Russe)
 - 1.5 บัลเลต์อเมริกัน นีโอคลาสสิกซิซึม (Ballet American Neo-classicism)
2. หลักการทั่วไปในการเต้นบัลเลต์
 - 2.1 สรีระร่างกายในการเต้นรำ
 - 2.2 แนวคิดการคัดเลือกรูปร่างที่เหมาะสม
 - 2.3 การเคลื่อนไหวร่างกายในการเต้นรำ
 - 2.4 พลังของการเต้น

3. แนวคิดและวิธีสร้างสรรค์ทำเต้นบัลเลต์
4. การเต้นรำพา เดอ เดอซ์ (Pas de Deux)
5. สุนทรียรสของบัลเลต์
6. สุนทรียรสในงานนาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี ผู้บุกเบิกการเต้นร่วมสมัยในประเทศไทย

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน ดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีต่างๆ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อรวบรวมข้อมูลไปใช้วิเคราะห์กลวิธีการเต้นใน 3 ผลงานชิ้นเอกของบาลองซีน

1.2 การสร้างสรรค์ผลงานบัลเลต์ นำองค์ความรู้ที่ได้จากข้อ 1.1 มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์” ในรูปแบบของบาลองซีน และจัดแสดงจริง

1.3 สสำรวจความคิดเห็นของนักบัลเลต์ ครูสอนบัลเลต์ นักศึกษาบัลเลต์ ที่มีต่อการสร้างสรรค์บัลเลต์ นีโอคลาสสิกจากชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา” โดยจะสำรวจบริบทดังต่อไปนี้

- 1 รูปแบบการนำเสนอทฤษฎีและกลวิธีการเต้นบัลเลต์
- 2 องค์กรประกอบของการแสดงบัลเลต์
- 3 สุนทรียรสและคุณค่าทางศิลปะของบัลเลต์โดยใช้โครงเรื่องจากวรรณคดีไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง
2. เครื่องวัดทัศนบันทึกภาพท่าเต้นและเครื่องเสียงสำหรับใช้ในการฝึกซ้อมการแสดง
3. แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิกชุด หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา โดยสำรวจในด้านรูปแบบการนำเสนอทฤษฎีและกลวิธีการเต้นในแบบนีโอคลาสสิก องค์ประกอบของการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิก และสุนทรียรสและคุณค่าทางศิลปะของบัลเล่ต์นีโอคลาสสิกโดยใช้โครงเรื่องจากรวรรณคดีไทย

วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดย

1. การศึกษาเอกสาร ข้อมูลที่ได้จากเอกสารทั้งที่เป็นเอกสารขั้นต้น เอกสารชั้นรองที่เกี่ยวข้องและข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้หลักการตรวจสอบข้อมูลเรื่องเดียวกันจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง (Theoretical Triangulation) และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) เพื่อให้เข้าใจความหมายและตีความข้อมูลที่ได้
2. การวิเคราะห์รูปแบบการเต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ในประเด็นหลักการสร้างสรรค์และกลวิธีการเต้นรำโดยใช้รูปแบบการเต้นของบาลองซิ่น ซึ่งให้รายละเอียดของรูปแบบการแสดง การเคลื่อนไหวร่างกายตามแบบฉบับของบาลองซิ่น
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ชมการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา” ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ไปตามผลการสำรวจในด้านรูปแบบการนำเสนอทฤษฎีและกลวิธีการเต้นในแบบนีโอคลาสสิก องค์ประกอบของการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิก และสุนทรียรสและคุณค่าทางศิลปะของบัลเล่ต์นีโอคลาสสิกโดยใช้โครงเรื่องจากรวรรณคดีไทยโดยใช้ คำเฉลี่ยและร้อยละ

4. การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จัดบันทึกจากการสัมภาษณ์ การสังเกต มาเรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง

4.2 นำข้อมูลของการศึกษาจากเอกสาร ตำรา การสัมภาษณ์ การสังเกต มาสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ท่าเต้นที่ได้รับชมจากวิดีโอ ซึ่งได้มาจากเลือกศึกษาใน 3 ชิ้นงานจากชิ้นงานเอกทั้งหมดของบालองซิน

4.3 การตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของวิธีการสร้างสรรค์และกลวิธีการเต้นบัลเลต์ของบาลองซินที่ได้ศึกษารวบรวมมาจากทฤษฎีต่างๆ และตรวจสอบความถูกต้องตามหลักทฤษฎีศิลปะแนวนีโอคลาสสิก

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการสัมภาษณ์ คือ การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเต้นบัลเลต์ นักออกแบบท่าเต้นและครูสอนบัลเลต์ ที่เป็นทั้งศิลปินและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในการเต้นบัลเลต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศไม่ต่ำกว่า 20 ปีและเป็นที่ยอมรับในวงการบัลเลต์ของประเทศไทย เพื่อใช้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1) อาจารย์ชิตพล เป็ลียนศิริ อาจารย์สาขานาฏศิลป์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2) อาจารย์สรร ถวัลย์วงศ์ศรี อาจารย์สาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3) คุณเพ็ญ ปานศรีงาม ผู้อำนวยการสถาบันโรซิงสตาร์

4) คุณมาซาโกะ ฮิราตา ผู้อำนวยการบางกอกซิทบัลเลต์

2. นักแสดง นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมานั้นจำเป็นต้องมีประสบการณ์การเต้นมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีความสามารถในการเต้นบัลเลต์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น บัลเลต์โรแมนติก บัลเลต์คลาสสิก โมเดิร์นบัลเลต์ หรือนีโอคลาสสิก มีเข้าใจกลวิธีการเต้น มีประสบการณ์ดูงาน นีโอคลาสสิกของ

บาลองซิน รวมทั้งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณวุฒิด้านบัลเล่ต์มีประสบการณ์และผลงานการแสดงมาแล้วทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกมาแล้ว 2 ท่านดังนี้

1) นายอนุรักษ์ งามตา ครูสอนบัลเล่ต์สถาบันบางกอกซิตี้อบัลเล่ต์และนักเต้นอิสระ

2) นางสาวฟ้าใส ทวีศักดิ์ นักเต้นอิสระในระดับSolo Seal Award,RAD

3. กลุ่มผู้ชมเพื่อสำรวจความคิดเห็น กลุ่มผู้ชมที่คัดเลือกมาชมเพื่อสำรวจความคิดเห็นนั้น คือกลุ่มนักบัลเล่ต์ ครูสอนบัลเล่ต์ หรือนักศึกษบัลเล่ต์ ที่มีความสนใจต่องานบัลเล่ต์ นิโอคลาสสิก ซึ่งผู้วิจัยจะคัดเลือกมาจำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) กลุ่มนักบัลเล่ต์ ครูสอนบัลเล่ต์ หรือนักศึกษบัลเล่ต์ จากสาขานาฏศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน

2) กลุ่มนักบัลเล่ต์ ครูสอนบัลเล่ต์ หรือนักศึกษบัลเล่ต์ จากสาขานาฏศิลป์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน

3) กลุ่มนักบัลเล่ต์ ครูสอนบัลเล่ต์ หรือนักศึกษบัลเล่ต์ จากสาขานาฏศิลป์สากลศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 10 คน
ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การสร้างสรรค์บัลเล่ต์ชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์” (Hanuman and Supanamatcha Pas De Deux) ผู้วิจัยนั้นเพียงนำโครงเรื่องจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนหนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา มาใช้ในการออกแบบท่าเต้น

2. ท่าทางการเคลื่อนไหวแบบบัลเล่ต์นั้นได้ถูกออกแบบใหม่ในแบบเฉพาะของตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งได้แนวคิด รูปแบบการสร้างสรรค์และกลวิธีการเต้นจากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากกรณีศึกษา 3 ชิ้นงานจากชิ้นงานเอก ทั้งหมดของบาลองซิน ถือว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้

3. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับขนบ จารีตของนาฏศิลป์ไทย ตามแบบประเพณีที่มีการแสดงชุด “หนูมานจับนางสุพรรณมัจฉา” ซึ่งผู้วิจัยได้ ศึกษาแล้วเห็นว่าจารีตของนาฏศิลป์ไทยนั้นขัดแย้งต่อกลวิธีการเต้นคู่แบบบัลเลต์ และเป็นการไม่เหมาะสมที่จะใช้จารีตนาฏศิลป์มาเป็นข้อบังคับในการออกแบบ ท่าเต้นแบบบัลเลต์

4. ท่าทางที่เป็นนาฏยลักษณะไทยที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะนำมาเฉพาะบางท่าที่สื่อให้เห็นหรือเข้าใจในเชิงสัญลักษณ์เท่านั้น เพื่อให้ เกิดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในการดำเนินเรื่องตามวรรณคดีไทย ทั้งนี้เมื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว ถือว่าเป็นท่าทางสัญลักษณ์ที่สามารถนำมาใช้ได้

5. บทเพลงที่ผู้วิจัยได้นำมาประกอบการแสดงนั้นเป็นบทเพลงบรรเลง ออเครสตรา เช่นเดียวกับการแสดงพาเดอ เดอซ์ ประกอบบัลเลต์เรื่อง แศตยากับเจ้าฟ้าชายสยาม ซึ่งประพันธ์โดย ปาเวล ออฟซานนิคอฟ (Pavel Ovsannikov) ที่ประพันธ์ให้กับคณะเครมลิน บัลเลต์เฮียเตอร์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการ ขอลิขสิทธิ์ใช้บทเพลง กับทางคณะเครมลิน บัลเลต์เฮียเตอร์แล้ว ซึ่งทำนองของดนตรีนั้นจะใช้จังหวะของเพลงไทยเข้าไปผสม ประกอบ ด้วย 5 บทเพลงดังนี้

1. Pas de Deux ความยาว 2 นาที 40 วินาที
2. The Ambassador's Arrival ความยาว 2 นาที 20 วินาที
3. Monkey Variation ความยาว 1 นาที 11 วินาที
4. Fish Variation ความยาว 1 นาที 20 วินาที
5. Coda ความยาว 1 นาที 5 วินาที

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางการคิดแบบใหม่ในการออกแบบท่าเต้น พา เดอ เดอซ์ ในการแสดงบัลเลต์ที่มีการแสดงตามวรรณกรรมแบบไทย
2. เป็นการบุกเบิกการสร้างสรรค์ชุด จับนางสุพรรณมัจฉา ที่ใช้รูปแบบ ของบาลองซีนโดยนำเรื่องราวจากวรรณคดีไทยโดยไม่มีใครทำมาก่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

พา เดอ เดอซ์ (Pas de Deux) หมายถึง การเต้นรำเพียง 2 คนระหว่างนักเต้นชายและนักเต้นหญิง แสดงให้เห็นถึงเทคนิคการเต้นคู่ (Partnering) ซึ่งจะเห็นได้จากการจับ การหมุน การยกตัว การพุงตัวของทั้งสองคน

รูปแบบของบาลองซีน หมายถึง กลวิธีการนำเสนอลีลาท่าทางบัลเลต์ โดยผ่านกระบวนการคิดออกแบบ ดัดแปลงหรือปรับเปลี่ยนท่าทางจากบัลเลต์แบบคลาสสิกเพื่อให้มีชีวิตชีวา และเคลื่อนไหวอย่างอิสระ อันเป็นผลทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตนของจอร์จ บาลองซีน

บัลเลต์นีโอคลาสสิก หมายถึง บัลเลต์ที่ถูกรื้อรูปแบบท่าเต้นโดยจอร์จ บาลองซีน (George Balanchine) โดยนำเอาเทคนิคการเต้นบัลเลต์แบบคลาสสิกมาใช้เป็นพื้นฐานใน การสร้างสรรค์งานใหม่ โดยงานรูปแบบนี้รู้จักกันอีกในนามว่า โมเดิร์นบัลเลต์ (Modern Ballet) หรือบาลองซีน อเมริกันนีโอคลาสสิก (Balanchine's American Neo-classicism)

บัลเลต์แบบคลาสสิก หมายถึง กลวิธีการนำเสนอลีลาท่าทางบัลเลต์ตามแบบจารีตประเพณี ทั้งนี้รวมถึงลีลาท่าทางเต้นบัลเลต์ในยุคโรแมนติกด้วย ซึ่งถือปฏิบัติตามระบบการเรียนการสอนบัลเลต์โดยทั่วไป

สุนทรียรสของบัลเลต์ หมายถึง ความซาบซึ้งของศิลปะบัลเลต์ซึ่งอยู่บนรากฐานของความเข้าใจในเทคนิคการเต้นและบทเพลงอย่างลึกซึ้ง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากประสบการณ์ด้านการรับชมของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจไม่เหมือนกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิก ชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์” โดยใช้ รูปแบบของจอร์จ บาลองซีน ผู้วิจัยมีระเบียบวิธีวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ชำนาญการด้านบัลเล่ต์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ แนวความคิดในการออกแบบ ท่าเต้นและการนำเสนอการแสดงที่ปรากฏอยู่ในการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิก 3 ชิ้นงานเอกของบாலองซิน อันได้แก่ Rubies (Pas de Deux), Chaconne (Pas de Deux) และTchaikovsky Pas de Deux ซึ่งสรุปได้ว่า รูปแบบการเต้น พา เดอ เดอซ์ ของบாலองซิน นั้นมี 12 ลักษณะ ดังนี้

1. กลวิธีการถ่ายน้ำหนักและเสียสมดุล (Off- Balance) ของบாலองซิน นั้น สามารถนำมาใช้ ในการสร้างสรรค์ท่าเต้น (Pose) โดยให้นักเต้นชายนั้นเป็นผู้ส่งน้ำหนักให้นักเต้นหญิงนั้นได้ทำท่าทางที่มากกว่าเดิม เป็นการสร้างความสมดุลของท่าทางทั้งคู่ซึ่งไม่สามารถทำคนเดียวได้ บาลองซินมักจะให้นักเต้นหญิงเทน้ำหนัก ไปด้านข้าง หรือด้านหน้าและนักเต้นชายก็จะเทน้ำหนักในฝั่งตรงข้ามเสมอ

2. กลวิธีการกระเด็น (Bouncing) นั้นได้ถูกนำมาปรับใช้เพื่อเอื้อต่อการเคลื่อนไหว หรือเชื่อมต่อ ท่าเต้นในการกระโดดในลักษณะท่าทางที่แตกต่างกัน

3. กลวิธีการบิดเกลียวลำตัว เพื่อที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนทิศทาง จากทางหนึ่งไปอีกทางหนึ่ง อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ปัญหาเรื่องของพื้นที่ในการแสดง

4. กลวิธีการเต้นแบบไม่ลงน้ำหนักเต็มเท้า เพื่อเอื้อต่อการโยกย้ายถ่ายน้ำหนักน้ำหนักที่รวดเร็ว และการเปลี่ยนทิศทางในลักษณะสลับฟันปลา

5. กลวิธีการใช้ลำตัวและการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ หรือกลวิธีการเต้นแบบเสียสมดุล โดยไหลไปตามแรงโน้มถ่วงของโลก โดยใช้วิธีการทิ้งน้ำหนักจากส่วนสะโพกสู่ปลายเท้าแต่ไม่ลงน้ำหนักที่ส้นเท้า

6. กลวิธีการยกสะโพกนั้น ถูกนำมาใช้ เพื่อให้นักเต้นหญิงได้ทำท่าทางที่มากกว่าเดิม ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากทัศนวิสัยจากฝั่งของผู้ชมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความหวือหวาตื่นเต้น ตื่นใจ เนื่องจากท่าใน ลักษณะนี้ ไม่เคยพบเห็นมาก่อน ในแบบคลาสสิกเคิล

7. ท่าเต้นคู่ของบாலองซินนั้น มักจะมีวิธีการเคลื่อนไหวที่คล้องตัว เช่นกัน บางครั้งแถบจะไม่มีท่าทางที่เตรียมตัว (Non-Preparation) อย่างเช่นระบบคลาสสิก

8. การใช้พื้นที่ในการเต้นคู่จะสังเกตได้ว่าฝ่ายชายมักจะเว้นช่องว่างเสมอ เพื่อให้พอดีกับการเข้ารับนักเต้นหญิง

9. กลวิธีการกำหนดและให้จังหวะ ช้า เร็ว สั้น ยาว ในแต่ละท่าทางการเต้นนั้นเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้การแสดงดูไม่เฉื่อยชา และดูน่าติดตามในมุมมองของผู้ชม ซึ่งในบางท่วงทำนองนั้นอาจจะไม่ถึงขั้นตอนการยืดและขยายท่าให้กว้าง (Allonge) แต่อาจทำอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดท่าทางอีกท่าหนึ่ง แทนและเน้นการทำ ท่าทางนั้นโดยใช้เวลาในการทำงานน้อยกว่า

10. กลวิธีการกระโจนตัว การพุ่งตัวของนักเต้นหญิง เพื่อให้ให้นักเต้นชายเข้ารับก่อนที่จะลงสู่พื้นนั้น มักจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยที่คนดูคาดเดาไม่ได้ บาลองซินได้มีการเลือกที่จะนำวิธีการนี้ไปใช้ใน เพลงที่เป็นจังหวะเร็ว เพื่อเพิ่มความน่าตื่นเต้น

11. การปรับท่าทางยกตัวที่มาจากต้นฉบับแบบคลาสสิก เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ มุมมอง ทางทัศนศิลป์แบบใหม่ในท่าทางเดิม

12. การใช้ลักษณะท่าทางที่เอกลักษณ์เฉพาะตัวที่พบทุกชิ้นงานการแสดง คือลักษณะของ นิ้วมือนักแสดงที่คล้ายกับการถือฉิ่งเสปน การใช้แขนที่เคลื่อนไหวได้ในทุกทิศทางคล้ายกับการไขว้แขนถอดเสื้อ ท่า Balanchine pas de chat และท่าเต้น Jete de vole ในนักเต้นชาย

จากข้อมูลการค้นพบ เดอ เดอซ์ ตามรูปแบบของบาลองซินตามลักษณะที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็น กรอบแนวคิดเพื่อออกแบบท่าเต้นและสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์” ซึ่งขั้นตอนการฝึกซ้อมนั้นได้ผ่านการตรวจสอบ ความถูกต้อง แก้ไข ดัดแปลงท่าเต้นให้เหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น อย่างมีระบบขั้นตอนจาก

ครูผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน และเมื่อเห็นว่าแก้ไขสมบูรณ์ แล้วจึงได้จัดเป็นการแสดงจริง ซึ่งในระหว่างการแสดงนั้นผู้วิจัยได้มีการแจกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้กับผู้ชมการแสดงที่เป็นนักเต้น ครูหรือนักศึกษามัลเลต์ที่มีต่อการสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิกของผู้วิจัย จำนวน 30 ชุด และได้มีการจัดสัมมนาหลังการแสดงขึ้น ผลจากการสำรวจพบว่า บัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์” ของผู้วิจัยนั้นประสบความสำเร็จในเกณฑ์ดี รูปแบบการแสดงบัลเลต์นั้นเป็นไปตามรูปแบบของบอลลองซินโดยมีนำเสนอการเต้นบัลเลต์สมัยใหม่ ซึ่งโดยข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการสร้างสรรค์บัลเลต์ของผู้วิจัยนั้นเป็นแนวทางเลือกใหม่ในการนำเสนอการแสดงโดยผ่านเรื่องราววรรณกรรมไทย

อภิปรายผล

1. ความสำคัญของการเต้นพา เดอ เดอซ์ นั้นนักเต้นทั้งสองจะมีการเต้นที่สอดคล้องกันในการเต้นพา เดอ เดอซ์ ทั้งนี้นักเต้นหญิงต้องมั่นใจว่าฝ่ายชายจะสามารถเข้ารับ หรือช่วยเหลือ พยุงได้ทันเวลาและไม่เกิดอันตราย ฝ่ายชายต้องสามารถเข้ารับ หรือส่งแรงในท่าทางต่างๆเพื่อให้นักเต้นหญิงนั้นดูดีเสมอในทุกๆ ท่าตามที่บอลลองซิน ได้กล่าวไว้ว่าผู้ชายในการเต้นบัลเลต์นั้นเป็นผู้ช่วยของผู้หญิง เปรียบเสมือนคู่ครองที่เป็นชั้นสูงศักดิ์ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่นักเต้นชายต้องคิดไว้เสมอ

2. การเต้นพา เดอ เดอซ์นั้นฝ่ายชายจะทำหน้าที่เหมือนผู้คุมม้า คือมีการเหวี่ยงหรือส่งแรงนำนักเต้นหญิง เพื่อให้ไปตามทิศทางหรือท่าทางที่ออกแบบมาได้ ซึ่งเป็นหลักการเช่นเดียวกันกับการเต้นลีลาศ นราพงษ์ จรัสศรี ยังกล่าวด้วยว่า การเต้นพาเดอเดอซ์นั้นจะเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ โดยไม่มีช่องว่างระหว่างเรื่องเพศ

3. ผู้วิจัยได้ค้นพบว่ารูปแบบการเต้นพา เดอ เดอซ์ ตามแบบคลาสสิกที่มีลำดับขั้นตอนสูตรสำเร็จ ตามลำดับ การเต้นคู่ (Adagio) เต้นเดี่ยวชาย (Solo Male Variation) เต้นเดี่ยวหญิง (Solo Female Variation) เต้นคู่ชุดปิดท้าย (Coda) ตามที่ซีริล โบมองต์ ได้กล่าวไว้ว่าเป็น กุศโลบายอย่างหนึ่งเพื่อให้นักเต้นได้พักเหนื่อยและเตรียมแสดงศักยภาพ ในการแสดงลำดับต่อไปได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้จะมีการขึ้นการแสดงแต่ละลำดับของพา เดอ เดอซ์ ด้วยการโค้งคำนับและรับเสียงปรบมือตามวัฒนธรรมทางสังคมจากผู้ชม แต่สำหรับชิ้นงานของ บาลองซินนั้นจะไม่มีนิยามการโค้งคำนับในระหว่างการแสดงซึ่งขัดต่อการดำเนินเรื่องราวของการแสดงนั้นๆ

4. การนำท่าทางบัลเลต์คลาสสิกมาดัดแปลงแก้ไข ให้ลงตัวมากที่สุด อีกทั้งยังให้เกิดการนำเสนอ ท่าเต้นที่ต่างไปจากเดิม โดยคำนึงถึงลักษณะท่าทางตัวละครเช่น หนุมานโดยจะนึกถึงท่าทางที่กระโดดโลดโผน และกิริยาที่ไม่อยู่นิ่ง จึงเกิดลักษณะท่าเต้นที่ไม่มีการเตรียมตัว และมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา และลักษณะตัวละครของนางสุพรรณมัจฉาโดยคำนึงถึงจริตของปลา เช่น การกระโดดของปลา การสะบัดครีบหรือหางของปลา ทิศทางการเคลื่อนไหวของปลาขณะอยู่ในน้ำ นอกจากนี้บัลเลต์คลาสสิกเป็นพื้นฐานท่าเต้น ในการเต้นรูปแบบอื่นๆ ด้วยเช่นโมเดิร์นแดนซ์ คอนเทมโพลารีแดนซ์ ตามที่นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวไว้ว่า ท่าทางบัลเลต์ที่ปรากฏ อยู่บนโลกนี้มีจำนวนมากถึง 39,550 ท่า รวมถึงท่าพลิกแพลงต่างๆ ที่นับได้อีกราว 1.5 พันล้านท่า

5. การปรับพฤติกรรมของนักเต้นในการเต้นบัลเลต์สมัยใหม่นั้น นักเต้นควรจะต้องได้รับการฝึกฝนการเต้น รูปแบบอื่นเพิ่มเติมด้วยเพราะนักเต้นบัลเลต์ที่ได้รับการฝึกฝนตามแบบคลาสสิกแต่เพียงอย่างเดียวนั้น ร่างกายจะคุ้นชินกับการเต้นแบบคลาสสิกอย่างอัตโนมัติ จึงเป็นปัญหาให้นักแสดงนั้นไม่สามารถแสดงการเต้นใน รูปแบบอื่นได้เลยตรงกับ ชูชาน เลจ ฟอสเทอร์ ได้กล่าวไว้ว่าการเต้นคือ การสร้างร่างกายสร้างลักษณะนิสัยหรือ

พฤติกรรมให้เกิดขึ้นให้เป็นไปตามธรรมชาติในแบบของคลาสสิก ในขณะที่ยิสตอลล่า ดันแคน เลือกที่จะเน้น เลือกท่าทางธรรมชาติด้านการเคลื่อนไหวของมนุษย์ อาทิ การเดิน การวิ่ง การกระโดด การนอน การยืน และการก้าวข้าม แต่การกระทำต่างๆ ต้องอยู่ในท่วงท่าที่นุ่มนวล ผ่อนคลาย และสมบูรณ์แบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิกชุด “หนูมานจับ นางสุพรรณมัจฉา พา เดอ เดอซ์” โดยใช้รูปแบบของบาลองซิน ผู้วิจัยขอแยกเป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. รูปแบบการนำเสนอทฤษฎีและกลวิธีการเต้นในแบบนี้โอคลาสสิก

การผูกท่าเต้นในการสร้างสรรค์บัลเลต์นีโอคลาสสิกนั้นมีรากฐานมาจากท่าเต้น คลาสสิก หากแต่ บัลเลต์ รูปแบบเดิมนั้นไม่สามารถออกจากท่าตายตัวที่มีการคิดค้นขึ้นไว้ ในขณะที่การสร้างท่าเต้น ในรูปแบบ นีโอคลาสสิก นั้นจะให้ความหลากหลายและอิสระในด้านการนำเสนอลีลาของนักเต้นมากกว่า จึงถือเป็นทางเลือก หนึ่งใน การนำท่าเต้นคลาสสิกเคิลมานำเสนอบนเวทีหรือสื่อสารกับผู้ชม สำหรับการสร้างสรรค์บัลเลต์ นีโอคลาสสิกชุด “หนูมานจับนางสุพรรณมัจฉา” ของผู้วิจัย สร้างขึ้นมาโดยทำไปตามแบบแผนโครงสร้างและการออกแบบท่าเต้นตามกลวิธีและแนวความคิดของ บาลองซิน ในเกณฑ์ที่ดี มีการปรับปรุงและทดลองออกแบบ ท่าเต้นหลายครั้ง เพื่อสร้างความหลากหลายที่แปลกใหม่ไปจากเดิม โดยไม่มีการลอกเลียนแบบจาก ท่าเต้นจาก วิถีทัศน์ตัวอย่างกรณีศึกษาต้นฉบับ ส่วนการนำเสนอ นั้นเป็นไปตามโครงเรื่องในวรรณคดีไทย เพื่อสร้างสรรค์ การแสดงรูปแบบเฉพาะของผู้วิจัยเอง การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ได้จากกรณีศึกษาจากผลงานเอก 3 ตัวอย่างของการแสดงในแบบต้นฉบับของบาลองซิน อันได้แก่ Rubies (Pas de deux), Chaconne (Pas de

deux) และ Tchaikovsky Pas de deux ซึ่งนอกเหนือจาก 3 ชุดนี้แล้วบัลองซิ่งยังมีอีกหลากหลายแนว ความคิดให้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าต่อไปได้อีก วิจัยฉบับนี้ถือเป็นการเริ่มต้นและเป็นต้นแบบที่ดีในการพัฒนาองค์ความรู้ทางนาฏศิลป์และศิลปะการแสดง โดยใช้การวิจัยสร้างสรรค์ผลงานการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิกตามโครงเรื่องวรรณคดีไทย เป็นกรณีศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาวงการนาฏศิลป์ของไทยต่อไป ในอนาคต

2. องค์ประกอบของการแสดงบัลเล่ต์นีโอคลาสสิก นอกจากลีลาการเต้นในแบบฉบับเฉพาะตัวแล้วสิ่งสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การแสดงนั้นมีความน่าสนใจมากขึ้น คือ บทเพลงและเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง เนื่องจากลีลาท่าเต้นของบัลเล่ต์ที่มีรากฐาน มาจากการผูกต่อท่าเต้นคลาสสิกะนั้นไม่สามารถอธิบายสื่อความหมาย เป็นภาษาได้อย่างการแสดงละคร หรือสื่อสาร ตัวละคร และอารมณ์ของท่าเต้นได้ชัดเจนเท่าที่ควร ทั้งนี้ผู้วิจัย ควรจะต้องมีการทำงานเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน กับผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น นักประพันธ์เพลง ผู้กำกับเวทีหรือนักออกแบบเครื่องแต่งกาย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และร่วมมือกันสร้างสรรค์งานในรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานต้นฉบับที่มีความเป็นต้นแบบให้ประสบผลสำเร็จอย่างสูงสุด

3. สุนทรียรสและคุณค่าทางศิลปะของบัลเล่ต์โดยใช้โครงเรื่องจากวรรณคดีไทย สิ่งสำคัญของการแสดงบนเวทีก็คือการแสดงออกทางอารมณ์ สีหน้า และการนำเสนอท่าทางของนักเต้น อารมณ์และสีหน้าสามารถนำพาผู้ชมให้เข้าถึงอารมณ์สในการรับชม รวมทั้งการสื่อสารเรื่องราวบางอย่าง ทั้งนี้เมื่อนักแสดงมีความกังวลใจกับเทคนิคท่าเต้นมากเกินไปอาจจะทำให้การแสดงนั้นดูไม่ราบรื่นเท่าที่ควร จะเป็นสำหรับประเทศไทยนั้นนักเต้นจะถูกฝึกฝนเป็นแบบคลาสสิกเป็นส่วนใหญ่อจึงเกิดปัญหาในการปรับเปลี่ยนกลวิธีการนำเสนอลีลาท่าทางและเทคนิคการเต้นที่แตกต่างออกไปจากเดิม ทั้งนี้จึงต้องการฝึกฝน

ในเทคนิคในรูปแบบของบาลองขึ้นเพิ่มมากขึ้น หรือฝึกฝนเทคนิคการเต้นร่วมสมัยให้กับนักเต้นคลาสสิกมากขึ้น เพื่อให้เกิดทางเลือกใหม่และยกระดับศิลปะการแสดงบัลเล่ต์ในวงการศิลปะการแสดงในประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับและแพร่หลาย

บรรณานุกรม

- ชิดพล เปลี่ยนศิริ. (2555). อาจารย์สาขานาฏศิลป์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สัมภาษณ์, 8 สิงหาคม 2555.
- นราพงษ์ จรัสศรี. (2549). ประวัตินาฏศิลป์บัลเล่ต์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟ้าใส ทวีศักดิ์. (2555). นักเต้นบัลเล่ต์อิสระ. สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2555.
- เพ็ญ ปานศรีงาม. (2555). ผู้อำนวยการสถาบันไรซิงสตาร์ แदनซ์สตูดิโอ. สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2555.
- มาชาโกะ อิระดา. (2555) ผู้อำนวยการคณะบางกอกซิติบัลเล่ต์. สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2555.
- ศิริมงคล นาฏยกุล. (2551). นาฏศิลป์ หลักกายวิภาคและการเคลื่อนไหว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,
- สรธ วัลย์วงศ์ศรี. (2555) อาจารย์สาขาศิลปะการละคร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2555.
- อนรรักษ์ งามตา. (2555). นักเต้นบัลเล่ต์อิสระ. สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2555.
- Kirstein Lincoln. (1998). The Classic Ballet: Basic technique and terminology /historical development, New York : Knopf 1952.